

Bölüm 5

Paha biçilmeyen bilgelik

¹⁰“Çünkü yüreğine bilgelik gelecek,
Hem de canı hoşnut eden bilgi.
¹¹“Sağgörü sana bekçilik edecek,
Sağlıklı yargı savunucun olacak. 2:10-11

Bilgeliliğin özelliği	52
Bilgeliliğin yararları	55
Bilgelikle karşılaştırmalar ve çelişkiler	58
Bilgeliliğin sürekli çağrısı	60

I Bilgelik Rab'tendir.

A. Bilgelik kibinin tanrısal ilipkisinden gelir.

9:10 ¹⁰RAB korkusu bilgelikğin başlangıcıdır.
Kutsal olanı bilmek anlayışın özüdür

15:33 ³³RAB korkusu bilgelikte eğitim görmektir.
Alçakgönüllülük yükseliğe ileten patikadır.

28:5 ⁵Kötüler adaletten bilgisizdir;
Buna karşı RAB'bi arayanlar her bakımdan anlayışlıdır.

B. Tanrı onu süreklilikle kendisiyle birlikte gidenlere verir.

2:6 ⁶"Çünkü RAB bilgelik sağlar,
O'nun ağzından bilgi ve anlayış çıkar.

2:7 ⁷"Doğrulara sağduyu desteği hazır duruyor;
Dürüstlükte yaşayanlara kalkandır O.

2:8 ⁸"Adalet yollarını kayıran,
Tanrısayarların yolunu savunan.

2:9 ⁹"Hem hakkı, hem adaleti, hem sağlıklı gidişi,
Hem de bütünlüğün her bir çığırını o zaman anlayacaksın.

II Bilgelik ve doğruluk birbirinden ayrılamaz.

A. Doğruluk bilgelikğin öz ödesidir.

8:6 ⁶"Duyun dinleyin; yetkiyle konuşacağım;
Benden doğruyu öğreneceksiniz.

8:7 ⁷"Çünkü ağzım gerçeği söyleyecek.
Dudaklarım kötülükten tiksindir.

8:8 ⁸"Her ne diyorsam doğruluk kapsamındadır;
Sözlerimde çarpuk çarpuk, düşük sakıt öğeler yok.

8:9 ⁹"Anlayabilene tümü bir arada doğrudur.
Bilgi edinenlere bütünsel uzluktur.

B. Bilgelik dođruluk yapamýyla etkinliđe gelir.

15:21 ²¹Kavram yokluğuyla boğuşana kafasızlık sevinçtir;
Öte yandan kavramı yerinde olan dümdüz yolun yolcusudur.

8:20 ²⁰“Ben doğruluk yolunda yürürüm;
Adalet basamağında.

14:16 ¹⁶Bilge insan önceden düşünür ve kötülükten ayrılır,
Ama akılsız olan pervasızdır; zarar getirici işlere atar kendini.

III. Bilgelik başarýlý yapamýn anahtarýdır.

A. Bilgelik sağlıklı tutumun ödelerini açıklar.

1:1 ¹İsrail kralı Davut'un oğlu Süleyman'ın Özdeyişleri:

1:2 ²Ademođullarına bilgeliği ve sıklıdüzeni bilmesi,
İçerikli bilge sözlerini kavraması için.

1:3 ³Bilgeli tutum, erdem, adalet, doğruluk
kapsamında eğitilmek için..

B. Bilgelik karar vermekte kavram ve ayýrt edebilmeyi gerçekleştirir.

1:4 ⁴Basit kişiyi sağlıklı yargıya,
Genç bireyi bilgiye ve sağgörüye iletisin diye.

1:5 ⁵Bilgeli olan da dinlesin ve sağduyuda gelişsin.
Anlayışlı insan yaşamsal bilgi edinsin.

1:6 ⁶Özdeyişi ve soyut kullanımı,
Bilgelerin sözlerini ve gizemlerini anlayabilsin.

C. Bilgelik bilginin sağlıklı biçimde kullanılışının sağları.

1:7 ⁷RAB korkusu bilginin başlangıcıdır.
Akılsızlar bilgiyi ve sıklıdüzeni hor görür.

IV. Bilgelik ona sahip olanları belirgin kılar.

A. Bilgelik onların huyuna ve öz yapılarına temel gereksinimdir.

16:21 ²¹Yüređi bilgiye yönelik insan anlayışlıdır;
Gönül alan söz beraberinde inandırıcılık taşır.

- 16:22 ²²Bilgelik ona sahip olana yaşam pınarıdır;
Ama ahmak insan kendi ahmaklığıyla cezalandırılır.
- 14:33 ³³Anlayışlı insanın yüreği bilgeliğin barınağıdır,
Ama kafasızların varlığında fark edilemeyen ögedir bu.
- 17:24 ²⁴Anlayışlı bireyin dikkati hep bilgeliktedir;
Öte yandan ahmağın gözleri yeryüzünün dört bir yanındadır.

B. Yapamlarında ve konuşmalarında belirgindir.

- 10:13 ¹³Bilgelik, anlayışı yerinde olanın dudaklarını donatır,
Ama anlayışı kit olanın sırtına değnek yaraşır.
- 10:14 ¹⁴Bilgeler bilgiye bilgi katar,
Ama akılsızın ağızı açılınca felaket ufukta yol yapar.
- 10:23 ²³Akılsıza kötülük spor yapmaya benzer,
Ama bilgelik sağduyuluya zevktir.

V. İnsansal bilgeliğe güvenilemez.

A. Yapama doğru yöntemi veremez.

- 3:5 ⁵Tüm yüreğinle RAB'be güven, kendi anlayışına bel bağlama.
- 3:6 ⁶Tüm yollarında O'nu değerlendir,
O da senin adımlarını doğrultacak.
- 3:7 ⁷Kendi görüşünde bilgeliymiş gibi davranma;
RAB'ten kork, kötülüğe rest çek.
- 20:24 ²⁴RAB'tir kararlaştıran insanın adımlarını
Ademoğlu kendi yolunu nasıl kavrayabilsin?

B. Akılsız tutumlara ve eylemlere götürür.

- 28:26 ²⁶Kendi kafasına güvenen akılsızdır;
Ama gününü bilgelikte geçiren, güvenliğin gönencindedir.
- 19:3 ³Ademoğlunun akılsızlığı kendisini yoldan kaydırır;
Üstelik o kişi RAB'bi suçlar.
- 21:8 ⁸Suçla yüklü bireyin tuttuğu yol eğri büğrüdür;
Buna karşı yüreği temiz olanın tutumu dosdoğrudur.

C. Sonunda ölüme yöneltir.

16:25 ²⁵İnsanın gözüne sağlıklı görünen yol vardır,
Ama onun sonu ölüm yollarıdır.

Bilgeliliğin yararları

I Bilgelik yetkin ödüllü yapama katkıda bulunur.

A. Yapam bolluğu ve kutluluk

3:21 ²¹Evladım! Sağlıklı öğüde, sağgörüye sarıl,
Kaçmasın bunlar dikkatinden.

3:22 ²²Ruhuna canlılık sağlayacaktır onlar,
Boynunu da süsleyecek.

19:8 ^{19:8}Bilgelik edinen kendi canını sever;
Kavram aşamasına gelen başarı sağlar.

B. Mutluluk ve tatminlik

3:13 ¹³Ne mutlu bilgelik bulana! Anlayışa konana.

3:17 ¹⁷Bilgeliliğin yolları hoşnutluk vericidir;
Bütün çığırıları da esenlik..

3:18 ¹⁸Onu tutanlara yaşam ağacıdır,
Ona sımsıkı sarılanlar mutluluk kuşanımıyla donanır.

24:13 ¹³Evladım, bal ye, sağlıklıdır;
Bal gümecinin süzmesi ağza tatlıdır.

24:14 ¹⁴Bunun gibi bilgelik de ruhunda öylesi etkilidir.
Onu bulursan geleceğini sağlama bağlarsın;
Umudun da boşa çıkmaz.

C. Başarıya apama ve içte güçlenme

14:8 ⁸Akıllı insanın bilgisi onun yolunu çizer,
Ama akılsızların uçarılığı göz boyayıcılıktır.

24:5 ⁵Bilgelik güçlülüğe üstün gelir;
Bilge insan gücü kuvveti yerinde olana.

21:22 ²²Akıllı birey güçlülerin kentini kuşatır;
Güvendikleri kaleyi yerle bir eder.

Ç. Onur ve saygı

3:35 ³⁵Bilgelerin mirası onurdur,
Akılsızlarınkiyse utanç kaftanı.

12:8 ⁸Birey sağduyusu uyarınca övülür;
Tutarsız akılla iş gören aşağılanır.

4:8 ⁸“Onu ön safta sakla, o da seni ön sıraya getirir.
Onu kucakla, o da seni yükseltecektir.

4:9 ⁹“Başına gönül açıcı bir çelenk yerleştirece9:1k;
Sana güzellik tacını giydirecek.

13:15 ¹⁵Sağlıklı kavram lütuf kazandırır,
Ama sadakatsizin gittiği yol yıkıma götürür.

D. Yapımsal gelişme ve uzun yaşam

3:16 ¹⁶Bilgeliğin sağ elinde yaşam uzunluğu var,
Sol elindeyse servet ve onur.

8:21 ²¹“Beni sevenlere bolluk getiririm,
Hazinelerini doldururum.”

E. Başarılı ev yapımı

24:3 ³Bilgelik ev kurar, sağlıklı kavram da onu güvenlikte tutar.

24:4 ⁴Bilgelik ev odalarını donatır;
Bireyin satın alabileceği değerli ve iç açıcı nesnelere onları
doldurur.

14:1 ¹Gerçek anlamda bilge kadın evini kurar,
Ama akılsız kadın kendi eliyle onu yıkar.

II. Bilgelik koruyucudur.

A. Zararlı durumlardan

4:6 ⁶“Bilgeliği bırakma; seni o koruyacaktır;
Onu sev, o da seni savunacaktır.

1:33 ³³“Ama beni dinleyen güvenlikte yaşayacak;
Kötülükten korkmaz rahat ömür geçirecek.”

B. Zararlı yanıtlardan

3:21 ²¹Evladım! Sağlıklı öğüde, sağgörüye sarıl,
Kaçmasın bunlar dikkatinden.

3:23 ²³Bunu yaptığında yolunu güvenlikte sürdüreceksin;
Ayağın da kösteklenmeyecek.

4:11 ¹¹“Bilgelik yolunu sana öğrettim,
Seni doğruluk yolunda yönelttim.

4:12 ¹²“Yürürken adımların kösteklenmeyecek;
Koşarken sürçmeyecek.

C. Kötü insanlardan ve kötü eylemlerden

2:10 ¹⁰“Çünkü yüreğine bilgelik gelecek,
Hem de canı hoşnut eden bilgi.

2:11 ¹¹“Sağgörü sana bekçilik edecek,
Sağlıklı yargı savunucun olacak.

2:12 ¹²“Bunlar seni eğri büğrü gidişten koruyacak,
Tutarsız lakırdı çıkaranların laflarından kurtaracak.

2:13 ¹³“Onlar ki, doğru yola rest çeker,
Karanlık yollarda yürümeyi yeğlerler,

2:16 ¹⁶“Hayat kadınından seni o kurtarır,
Yağ bal yaltaklanışıyla gelenden;

2:17 ¹⁷Gençken evlendiği yaşam arkadaşını bırakan,
“Tanrı'nın karşısında bağlandığı antlaşmayı unutandan.

7:4 ⁴Bilgeliğe, “Sen kız kardeşimsin” de,
Anlayışı, çok yakın arkadaşın olarak adlandır.

7:5 ⁵Böylece bunlar seni düşük karakterli kadından,
Yaltaklanan kadının yumuşak dilinden korur.

III. Bilgelik yüksek önem taşıy.

16:16 ¹⁶Bilgelik donatımı yüksek ayar altından da yeğdir;
Öyledir; anlayış sahibi olmak saf gümüşten üstündür.

3:14 ¹⁴Çünkü onu elde etmek gümüş kazanmaktan yeğdir;
Onun yararı yüksek ayar altından üstündür.

3:15 ¹⁵Bilgelik yakutlardan daha değerlidir;
Özlenecek hiçbir şey onunla denkleştirilemez.

4:7 ⁷"Bilgeliliğin başlangıcı ne olabilir? Bilgi edinmek.
Neye mal olursa olsun, anlayış sahibi ol!"

Bilgelikle karşılaştırmalar ve çelişkiler

I Tanrısal bilgelik (kadın niteliğinde kipiştiriliyor)

A. Bilgelik yapıcı ve ürün getiricidir.

9:1 ¹Bilgelik evini kurdu, Yedi direğine çekidüzen verdi.

9:2 ²Sığırları boğazladı, şarabını dengeledi, sofrasını kurdu.

B. Bilgelik saf kipiği kendi sağlıklı yöntemlerine çağırır.

9:3 ³Hizmetçilerini saldı,
Kentin en yüksek yerinden seslensinler diye buyruğunu verdi.

9:4 ⁴"Kafasız kim varsa kalksın gelsin."
Aklı kıt olana da sesleniyor:

9:5 ⁵"Buyurun, benimle şölene katılın;
Dengelediğim şaraptan için.

C. Bilgelik gerçek ve anlamlı yapıyı sağlar.

9:6 ⁶"Bırakın şu akılsızlığı; yaşam bulun..
Anlayış yolunu tutun."

II Bilgeliliği elde etmek

A. Bilgelik onu istemeyene zorlanamaz.

9:7 ⁷Alay edeni azarlayan alaya özne olur.
Kötü kişiyi düzeltmeye kalkan başını belaya sokar.

9:8 ⁸Eğlenenini azarlama sana kin güder;
Bilgeyi azarla ve seni sever.

9:9 ⁹Akıllıya ders ver, daha akıllı olur.
Doğru olanı eğit, bilgisi çoğalır.

B. Bilgelik Tanrı korkusuyla bağlamalı.

9:10 ¹⁰RAB korkusu bilgeliğin başlangıcıdır.
Kutsal olanı bilmek anlayışın özüdür.

9:11 ¹¹Çünkü günlerin benim aracılığıyla bollaşacak,
Ve yaşamın bol yıllarla dolacak.

C. Bilgelik edinmek kişisel karardır.

9:12 ¹²Bilgiliysen bu kendi yararınadır;
Tiye alansan zararını kendin çekersin.

III. Keyfçiliğin deliliği (kadın niteliğinde kişileptiriliyor)

A. Delilik ayırt edebilmeyen, ürün veremeyen

9:13 ¹³Aklı gitmiş kadın değişkendir;
Basittir, kararları bilgiden kaynaklanmaz.

9:14 ¹⁴Evinin kapısında oturur;
Kentin yüksek bir yerinde iskemleye yerleşir,

B. Delilik bön kişileri sağlıksız keyfe isteklendirir.

9:15 ¹⁵Gelip geçenlere seslenir;
Yolunu tutmuş gidenlere..

9:16 ¹⁶“Ey basit olanlar, buraya gelin!”
Kafası işlemeyenleri ayartır:

9:17 ¹⁷“Aşırılmış sular tatlıdır;
Gizlilikte yenen ekmeğe doyum olmaz”.

C. Delilik bağlılarındı aldatır ve mahv eder.

9:18 ¹⁸Eyvah! Orada ölümün konutladığını birey bilmez.
O kadının çağrılıları Ölüler Ülkesi'nin derinliklerindedir.

I Tanrısal bilgelik ṡrekli adırṡy.

A. Bilgelik herkese sunuluyor.

1. Kulak veren herkese

8:1 ¹Bilgelik adırmıyor mu?
Anlayış kendi sesini duyurmuyor mu?

8:2 ²Yol kenarında, yüksek yerlerin doruğunda
Yol kavşaklarında dikiliyor.

8:3 ³Kent kapılarının ağızında,
Ana kapılarda yüksek sesle adırṡy:

2. Gençlere ve yaşlılara

8:4 ⁴“Size sesleniyorum ey ademoğulları;
Sesim insan soyunadır.

3. Bilgisi az ve bilgisi çok olana

8:5 ⁵“Ey akılsızlar, bilgiyle değerlendirmeyi ğrenin;
Ey kafasızlar sağduyuya kulak verin.

B. Ama daima doğrulukla birleþince..

8:6 ⁶“Duyun dinleyin; yetkiyle konuşacağım;
Benden doğruyu öğreneceksiniz.

8:7 ⁷“ünkü ağızım gerçeği söyleyecek.
Dudaklarım kötülükten tiksindir.

8:8 ⁸“Her ne diyorsam doğruluk kapsamındadır;
Sözlerimde arpuk çarpuk, düşük sakıt öğeler yok.

8:9 ⁹“Anlayabilene tümü bir arada doğrudur.
Bilgi edinenlere bütünsel uzluktur.

C. Bilgelikten daha değerli hiçbir þey yoktur.

1. Bilgelik stn değer taşıır.

8:10 ¹⁰“Gümüş yerine benim ğretimi benimseyin;
Yüksek ayar altını zleyecek yerde bilgiyi yeğleyin.

8:11 ¹¹“Çünkü bilgelik yakutlardan yeğdir;
Senin içini açan hiçbir nesne onunla karşılaştırılmaz.”

2. Bilgelik günlük yaşayışta uygulanır ve ürün getirir.

8:12 ¹²“Ben bilgelik, ölçüyle değerlendirme konaklarında yaşarım;
Sağgörüyle bilgiyi bulurum.

3. Bilgelik arıdır, temizdir.

8:13 ¹³“RAB korkusu kötülükten tiksinektir,
Büyüklemeden, kurumdan,
Bozuk düzen yollardan ve yaraşmayan sözlerden tiksineirim.

4. Bilgelik güçlüdür.

8:14 ¹⁴“Danışma ve sağduyulu karar bendedir;
Anlayış ve güç kaynağı ben'im.

8:15 ¹⁵“Krallar benim aracılığımla yönetir,
Hükümler adaleti benim aracılığımla saptarlar.

8:16 ¹⁶“Önderler ve soylular benim aracılığımla
Yeryuvarlığına egemenlik ederler.

Ç. Bilgeliği gerçekten isteyenler ona kavuþur.

8:17 ¹⁷“Beni sevenleri ben severim;
İçtenlikle arayanlar beni bulurlar.

8:18 ¹⁸“Bolluk ve yücelik yanımdadır.
Kalıcı servet ve doğruluk bendedir.

8:19 ¹⁹“Ürünüm altından daha değerlidir,
Yüksek ayar altından. Sağlayışım seçkin gümüşten.

8:20 ²⁰“Ben doğruluk yolunda yürürüm;
Adalet basamağında.

8:21 ²¹“Beni sevenlere bolluk getiririm,
Hazinelerini doldururum.”

D. Mesih insana tanrısal bilgeliği açıklar.

1. O, “Ben'im” diyendir. (Öncesizlikten sonsuzlara dek)

8:22 ²²“RAB beni yaratışının başlangıcında oluşturdu;
Uzun süre önceleri, eylemlerinin ilk sırada olanlarından.

8:23 ²³“Taa başlangıçta, çağlardan önce ben oluşum.
Yeryüzü temelinin atılışından önce.

8:24 ²⁴“Enginler oluşmadan;
Çağlar suların aktığı pınarlar biçim almadan önce ben oluşum.

8:25 ²⁵“Dağlar biçimlenmeden,
Yeryüzünün yükseklikleri belirmeden önce
benim var oluşum bilinir.

8:26 ²⁶“Yeryuvarlağıyla ondaki koyakların,
Toprakların tozların düzenlenişinden öncedir doğumum.

2. O, Elohim'dir (yaratılıpta görülen üçte tek Tanrı).

8:27 ²⁷“Gökleri yerli yerine koyarken, enginin yüzü üzerinde
yarımküreyi çizerken.

8:28 ²⁸“Yüksekte gökyüzünü pekiştirirken,
Enginin pınarlarını biçimlendirirken.

8:29 ²⁹“Denize kendine özgü sınırı saptarken,
Sular kendilerine buyrulan bölgeyi doldururken,
Yeryüzünün temellerini kesinleştirirken,

3. O Emmanuel'dir (Tanrı bizimle).

8:30 ³⁰“Ben Onun yanındaydım,
Sürekli sevinç getiren kurucu gibi.
Her gün Onun karşısında sevinç duyardım.

8:31 ³¹“Onun dünyasında sevinçle
Ademoğullarına bakarak coşkuya gelirdim.”

E. Senin tepkin yapamıyın ve sonsuzunu etkiler.

8:32 ³²“Şimdi ey evlatlar, dinleyin beni;
Çünkü yollarımı izleyenler mutluluktur.

8:33 ³³“Öğretiyi dinleyin, bilgeli olun;
Onu yadsımayın.

8:34 ³⁴“Gün günden beni dinlemekle kapılarımda uyanık duran,
Söveleri gözetten insana ne mutlu!

8:35 ³⁵“Çünkü beni bulan yaşama kavuşur,
RAB'bin önünde onay kazanır.

8:36 ³⁶“Ama beni göz ardı eden kendi canıyla oynar.
Bana sırtlarını çevirenler ölümü kucaklar.”

II Bilgelik sürekli olarak çağırır. (Bölüm 1'den)

A. Bilgelik herkese sunuluyor.

1:20 ²⁰Bilgelik dışarıda yüksek sesle bağıyor;
Meydanlarda sesini duyuruyor.

1:21 ²¹Patırtılı kavşaklarda haykırıyor;
Kent kapılarında diyeceğini duyuruyor:

1:22 ²²“Ey kafasızlar! Ne vakte dek kafasızlığa sarılacaksınız?
Alaycılar, ne vakte dek alaycılıktan zevk alacaksınız?
Akılsızlar ne vakte dek bilgiden öğrenecek?”

1:23 ²³“Uyarıma kulak verin.
Bakın! Üzerinize ruhumu döküleceğim;
Sözlerimi size bildireceğim.

B. Senin tepkin yapamıyın ve sonsuzunu kararlaştırıyor.

1:24 ²⁴“Çünkü sizleri çağırınca bunu kulak ardı ettiniz,
Elimi uzattım, önem veren olmadı.

1:29 ²⁹“Çünkü bilgiden öğrendiler;
Hem de RAB korkusunu yeğlemediler.

1:31 ³¹“Bu nedenle eylemlerine yaraşan ürünü yiyecekler,
Kendi düzenleriyle tıka basa dolacaklar.

1:32 ³²“Bön kişiler döneklüklerinin kurbanı olacak;
Akılsızların kayıtsızlığı kendilerini tüketecek.

1:33 ³³“Ama beni dinleyen güvenlikte yaşayacak;
Kötülükten korkmaz rahat ömür geçirecek.”